

Koudenburg / *Koudenburg* (Ooststellingwerf)

Ten oosten van Haule komt op recente kaarten de nederzettingnaam **Koudenburg** voor. We vinden daar ook de verwante wegnaam **Koumansburg**. Op negentiende-eeuwse kaarten staat de nederzettingnaam **Koldenburg**, en op die van rond 1700, als huisnaam, zowel **Koudenburg** als **Koldenburgh**. In 1755 spelt men ook **Culdenburg**.

Het is mogelijk dat het eerste element *koud* in de betekenis 'verlaten' of 'niet in gebruik' is en het tweede 'sterk huis'. Maar het kan ook zijn dat het hier om een vernoemingsnaam gaat, want hij komt veel vaker voor, in Fryslân zeker drie keer.

Koudum / *Koudum* (Nijefurd)

Het dorp wordt in 855 voor het eerst aangehaald als **Colluudum**. In de veertiende en vijftiende eeuw spelt men meest **Coldum** al komt ook **Coudum** soms voor. Beide varianten, soms ook met een <K> vinden we eveneens in de zestiende eeuw. Vanaf de zeventiende eeuw is het overwegend **Koudum**, al heeft Schotanus (1664) in zijn tekst ook nog de variant **Coldum**. Kolderwolde is al vroeg vanuit Koudum ontstaan. Delen van de kern van het dorp hadden in de negentiende eeuw verschillende namen. Ten zuidwesten van de kern wordt op negentiende-eeuwse kaarten de kleine nederzetting **Kl.** en **Gr. Weste** aangegeven (→ **Weste**); meer oostelijk lag **Oostend**→ en nog verder naar het noordoosten vond je **Bovenburen**→. Ook **Galamadammen**→ en **Wiske**→ rekende men tot Koudum.

Het laatste element van de naam is de datief meervoudsvorm van het element *widu*, 'bos'. Het eerste gaat terug op Germaans **kulo*, 'houtskool'. De plaats zou dus zijn benoemd naar een plek waar al vroeg houtskool, ten behoeve van het smeden van metaal, werd verzameld. De oorspronkelijke /l/ in de naam wordt vandaag de dag in verschillende samenstellingen met deze plaatsnaam zoals in **Kolderwolde**→ nog teruggevonden.

Koufurderrige / *Koufurderrige* (Wymbritseradiel)

De streeknederzetting ontstond in de tweede helft van de negentiende eeuw langs de in 1843 aangelegde straatweg van Sneek naar Lemmer en behoorde nog lang tot het dorp Dijken in Doniawerstal. De naam verschijnt pas in de tweede helft van de twintigste eeuw op kaarten.

Het tweede deel van de naam is het element Fries *rige* 'rij'. Het eerste element van de naam is het bijvoeglijk naamwoord van het nabijgelegen meer 'De Koufurd'. Die waternaam wordt sinds 2007 als *De Kúfurd* gespeld.

Koum → Oud slot (Franekeradeel)

Krabburen / *Krabburen* (Kollumerland c.a.)

Het tweede element van de naam van de buurtschap die ten noordwesten van Munnekezijl aan de oude zeedijk ligt en op recente kaarten met de naam **Krabburen** wordt aangegeven, bestaat uit het meervoud van het element *buur*. Het eerste deel van de naam is de aanduiding voor het schaaldier *krab* (Bruchyura). Het is mogelijk dat *krab* hier metaforisch voor 'scheef' opgevat moet worden, omdat de naam pas in de loop van de twintigste eeuw voor het eerst wordt genoemd. Het lijkt gezien de ligging van de nederzetting ook mogelijk dat het hier eigenlijk om het woord *krib*, 'dijkversterking, voordijkje' gaat en dat 'het schaaldier het golfbrekend dijkje heeft verdrongen'.

Krake / *De Kreake* (Menaldumadeel)

Op recente kaarten komt ten noorden van Slappetery de boerderijnaam **De Kreake** voor. Op negentiende-eeuwse kaarten worden twee boerderijen: **De Kl.** en **De Gr. Krake** aangegeven.

Het element **kek*, 'krom' vormt de basis van de naam. De naam is waarschijnlijk gekozen op grond van de ligging van de kleine nederzetting in een bocht van de Alde Mear.

Krok / *De Krok* (Franekeradeel)

Op de kaart van Eekhoff (1852) komt als huisnaam westzuidwest van Lutjelollum de naam **Krok** voor. Recente kaarten geven wel het gebouw, maar geen naam. Het gaat hier om een kleine nederzetting die oorspronkelijk bestond uit twee boerderijen die in 1700 als **Kleine** en **Groote Krook** worden aangehaald. De kaart van rond 1700 heeft hier **Krook**. In 1417 komt de naam als eerste bestanddeel voor in de waternaam **Krukesmer** die in 1417 als zuidgrens van Franeker wordt genoemd.

Het element **kek*, 'krom' vormt de basis van de naam. De naam is waarschijnlijk gekozen op grond van de ligging van de kleine nederzetting in een bocht van de Alde Mear onder Tzum.

K